

МИСТЕРИИ И ФАКТИ
ГОДЕНИЦИТЕ НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

© Светослава Рудолф, *автор*
© Иван Петров, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София 2019

ISBN: 978-954-28-2803-7

Светослава Рудолф

ГОДЕНИЦИТЕ
НА
ВАСИЛ
ЛЕВСКИ

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДИ ДА ЗАПОЧНА.....	7
ВЪПРОСИТЕ ТАБУ	
Летописецът Захари Стоянов умишлено скрива любовните истории на Васил Левски.....	12
ИЗГОРИТЕ	
Жените до ден днешен са влюбени в Левски. Но в коя е бил влюбен той?	17
ЙОВА БУЮКЛИЕВА – ГРОШЕВА С. ВОЙНЯГОВО	
Любовната връзка на Васил с Йова е пазена в тайна 100 години. Йова има съперница – певицата Пена.....	20
ВЛЮБЕНИТЕ	
Заради Васил жени се самоубиват. Сред фенките му – до ден днешен – има румънки и туркини	46
МОНАХИНИТЕ	
Те са умни, всеотдайни, но и красиви жени	52
АНА БОЯДЖИЕВА, МОНАХИНЯ ЕВГЕНИЯ КАРЛОВО	
Тя се почерня по негова вина, но с годините става една от най-авторитетните личности на Карлово.....	66

ДЪЩЕРИТЕ НА ПОП ДАНАИЛ ПОПВАСИЛЕВ
С. КОЧМАЛАРЕ

Той сгодява Левски няколко пъти, включително
за една от дъщерите си 93

ГЕНА БОНИНА
С. АДЖАР

След обесването на Апостола тя е преследвана
от турците. Кандидатства за народна пенсия като
негова законна годеница..... 104

ВДОВИЦИТЕ

Някои от тях са готови
да убият децата си за него..... 134

СЪПРУГИТЕ

Те са обсебени от Левски.
На много от тях той дава пари..... 136

ЙОРДАНКА ПОПЛУКАНОВА
ЛОВЕЧ

Двамата с Васил кармично
умират по едно и също време 147

ПРЕДИ ДА ЗАПОЧНА

Преди да започна по същество, бих искала да благодаря на онези, които ме напътстваха, съдействаха ми професионално или просто ми държаха ръката, докато потъвах в отчаяние. Защото да преровиш дебрите с информация за Васил Левски днес, век и половина след събитията, и да извадиш зрънцата от пепелта, си е отчаяна работа. Това става само в приказките – и то с помощта на магия.

Но както Пепеляшка страшно много иска да отиде на бала, който ще промени съдбата ѝ, така и аз. Неистово исках да откроя факти за любимите на Левски. При това факти, които да звучат убедително, а не прехласнати фантазии, присъщи на немалко автор(к)и, когато пишат за Апостола. Умирах от любопитство – ставаше дума за любовните истории не на кого да е, а на най-великия българин. Всички те са удивителни!

Но за разлика от Пепеляшка аз нямах гълъбчета на перваза, които да прехвъркнат до огнището и търпеливо да отделят лещата в паничката. Моите гълъби бяха хората, които ми помогнаха. Тук са по азбучен ред:

Дора Чаушева, директор на къщата музей „Васил Левски“ в Карлово. Без да ѝ мигне окото, тя бе от хората, които направо ми казаха, че тичам след любовни легенди. Според нея местните хора си ги измисляли, за да привличат туристи към своите никому неизвестни селца. С нея доста спорихме, но това ми бе полезно. Провокира ме да потърся повече източници и гледни точки.

Историкът от НИМ Иво Тавитян и Христо Енков, кметът на с. Свежен, което в епохата на Левски се нарича Аджар. Те ми разкриха невероятната история за годежа на Васил с Гена Бонин.

Иван Балтов и Стоил Енев от Карлово. Те ми помогнаха с доказателствата в родовете на Свежен и Карлово.

Йонка Дамянова, управител на читалището в с. Войнягово и народна певица. Тя е една от най-сладкодумните и сладкопойни жени, които съм срещала. Разказа ми за клетата хубавица Йова от Войнягово. Свещеникът на селото отец Николай не ѝ отстъпи по колорит.

Мария Деянова, директор на Историческия музей в Карлово. Тя ми даде безценни подробности и източници за събитията в Карлово, а повечето от тях не са широко известни. Направи го съвестно и безкористно. Изключително ми помогна да открия истинския лик на Ана, за която всички „жълти“ копипействат едно и също: че се превръща в монахиня Евгения и съгрешава с Васил Левски. В един от последните филми за Апостола тя даже му се предлага, като, представете си, тръгва да си сваля расото, а той я отблъсква, защото имал по-важна работа – революционна, демек... Скудоумие, няма друга дума! Ана е благородна и всеотдайна жена с високо място в обществото и с огромно влияние върху образованието и културата на Карлово. При това в мракобесни времена, когато грамотните са единици...

Стефка Петрова, Димитър Стоименов и Милена Милчева от Централния държавен архив, начело с доц. д-р Михаил Груев. Те не само ме консултираха по архивните единици, но ми сочеха източници, свързваха ме с компетентни колеги и като професионалисти ми държаха мярката – да не взимам желаното за действително. Защото и журналистът е човек – когато много иска да докаже нещо, носи вода от хиляди кладенци, но „нешото“ пак може да си остане невярно...

Теодор Тончев, уредник в Регионалния исторически музей в Ловеч. Той не си спести времето и в почивните дни, за да ме ориентира в сложната интрига, свързана с фамилията на поп Лукан Лилов.

Всички тези хора са скромни патриоти – те не парадират, а действат.

Не на последно място благодаря на моя приятел, който неотлъчно ме придружаваше, взеше ме навсякъде и е цяло чудо, че изтърпя моите терзания, а те продължиха повече от 3 години.

Благодаря и на онези, които още в началото ми заявиха, че най-вероятно ще напиша някоя глупост, защото е невъзможно да открия въпросните дами след толкова години, хеле пък те да са били „годеници“. Още повече че отношенията им с Васил са били тайни...

Като журналист най-обичам да ми кажат, че нещо е невъзможно да бъде разкрито. Но благодарение на критичните „приятели“ се придържах здраво към земята. А дали от книгата ще се получи глупост, или ценност – нека оставим на бъдещето. Нека тя да има своя шанс.

Когато я пишех, съзнавах опасността, че не съм историк. Наистина в днешно време много журналисти и дори автори със съвсем различни професии се пробват с исторически разследвания. Често техните публикации са стойностни – и не само според мен, а според много професионални историци – защото избягват рутината и имат оригинален, свеж подход. И все пак пред мен стоеше проблемът за достоверността – един сериозен проблем, тъй като се налагаше да ползвам предимно спомени. А мемоарите са субективни и спорът „кое е вярно и кое не за Левски“ продължава от обесването му до ден днешен.

Другият проблем, с който неочаквано се сблъсках, бе самата тема за жените, които са обичали или са били оби-

чани от Левски. В началото наивно издирвах само техните имена и биографии. Работата ми се виждаше лека и сладка, а хоризонтът – близък. Но както си пътувах с усмивка на уста, изведнъж пред мен изникна Планината. Всъщност това са могъщите хълмове над Карлово. Когато приближаваш откъм равнината на Тракия, пред очите ти се изправят мрачни великани. Природата, създала Левски, Ботев, Вазов... Величествена, свирепа красота, от която тръпки те побиват.

Оказа се, че за да разкажа историите с годениците, трябва да се справя с планината от информация! На практика трябва да зная всичко за Васил Иванов Кунчев. Иначе как ще ги ситуирам в живота му? Как ще се досетя в какъв момент се е появила една жена и какво е означавала точно тогава за него? Как ще обясня защо я е напуснал? А той, макар че е имал добро сърце, ги е напуснал всичките...

Стоях с месеци в Националната библиотека и Държавния архив. Изчетох биографии, документи, стари вестници, какво ли не... Доста мъчително бе да сравня и уточня цифри, години и образи, които тотално се разминаваха в различните източници. Затова тук бих искала да посоча не всички, а най-важните книги, които станаха жалони по пътя на моето търсене. Те съществено ми помогнаха за обективността.

Васил Левски, биография, Иван Унджиев, 1967 г.

Васил Левски, документи в 2 тома, 2000 г.

Васил Левски, другото име на свободата, Пламен Павлов, 2017 г.

Васил Левски (Дяконът), черти из живота му, Захари Стоянов, 1943 г.

Васил Левски, живот, дела, извори, Димитър Т. Страшимиров, 1929 г.

Васил Левски по спомени на Васил Караиванов, Петър В. Караиванов, 1987 г.

Васил Левски, сто години от рождението му, Ив. П. Орманджиев, 1937 г.

Дневници и спомени (1877 – 1939), Никола Обретенов, 1988 г.

Живият архив на Васил Левски и създаването на един национален герой, Мария Тодорова, 2009 г.

Записките по българските въстания, Захари Стоянов, 1962 г.

Карлово, основаването и дейността на женско дружество „Възпитание“ през 1869 – 1919 г., Ана Кузманова, 2015 г.

Левски – годеник, пиеса в 3 картини, Д. Кацев – Бурски, 1938 г.

Левски в спомените на съвременниците си, Стефан Каракостов, 1987 г.

Левски пред съда на Портата, 2007 г.

По пътеките на Апостола, Любомир Дойчев, 1971 г.

Предателите на Левски и безсмъртието на поп Кръстьо. Фанете тогоз!, Росен Янков, 2014 г.

Революционната българка в живота на Левски, Ст. Каракостов, 1942 г.

Сподвижници на Апостола, Любомир Дойчев, 1981 г.

Сподвижнички на Апостола, Любомир Дойчев, 1984.

Спомени, Христо Иванов – Големия, 1984 г.

Сърдечно благодаря!